

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“:

1. Kavandatav tegevus

AS-ile Eesti Loots kuuluva Rohuneeme sadama akvatooriumi ja sadamasse viivate laevakanalite regulaarsed või erakorralised hooldus-, remont- ja kontrollsüvendustööd, mille käigus on kavandatud veekogu süvendamine mahus kuni 9000 m³ kümne aasta jooksul. Süvendustööd toimuvad vastavalt vajadusele 500 – 1500 m³ aastas. Veekogu süvendamisel setteid veest välja ei tõsteta. Valdavaks teisaldatavaks setteks on liiva ja muda, mis pärinevad laevakanalite vahetust naabrusest ning teisaldatakse väljapoole laevakanaleid. Süvendustöödel kasutatakse ujuvkraanat, pargasel ekskavaatorit, ujuvpargast ja /või mudapraami.

Rohuneeme sadama akvatooriumi setete loomulik liikumine täidab laevatamiseks vajalikke akvatooriumi ala laevakanaleid ja põhjustab selle tagajärjel takistusi laevade ohutuks navigeerimiseks. Lisaks eelnevale põhjustavad setete liikumist ja laevakanalite täisuhumist tugevad tuuled ja tormid, mille tagajärjel kantakse loodusjõudude poolt laevakanalitesse ka märkimisväärne kogus suhteliselt madala Tallinna lahe ja Rohuneeme sadama akvatooriumi setteid. Tormide tagajärjel on reeglina vajadus läbi viia erakorralisi süvendustöid. Eesmärgiga tagada navigatsiooni ohutus, tuleb seetõttu nii kindlalt kavandatud ajal kui ka erakorraliselt läbi viia Rohuneeme sadama akvatooriumis laevakanalite ala hooldus-, remont- ja kontrollsüvendustöid.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole tegevus vastuolus teiste asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega. AS Eesti Loots märgib, et käesoleva taotluse koostamise ajaks ei ole varasemaga võrreldes muutunud mõjutatava keskkonna seisund. Võrreldes 2012. aastaga, kui Keskkonnaamet koostas eelhinnangu registreeritud numbriga 7-6/12/496, mille kohaselt leiti, et keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik, ei ole laevatatavate kanalite keskkonnas täheldatud vee erikasutusloa alusel tehtud tegevusest tulenevaid kahjulikke muutusi.

Vee erikasutuse käigus toimuvad tööd ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras. Kavandatav tegevus ei oma eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

Ehitustegevuse käigus tekib müra seoses tehnika vedamisega ja erinevate mehhanismide tööga. Mürast tingitud mõju suurenemine on väheoluline. Süvendustööde planeerimisel on soovitatav vältida lindude pesitsusperioodi.

Vee erikasutuse käigus ei teki vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

Otsene mõju ümbruskonna inimestele avaldub valdavalt süvendustööde ajal, seda suurenenud transpordikoormuse ja müra näol. Samas ei suurene liikluskoormus teedel olulises mahu. Süvenduse järgselt omab planeeritav tegevus pigem positiivset mõju, kuna väikesadama tegevus võimaldab külakogukonnal traditsioonilise eluviisi jätkamist.

Sadama süvendamise käigus toimuv vee erikasutus võib kaasa tuua avariisid ja/või tööõnnetusi. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusohu liikluses. Samas ei tohiks kõigi nõuete täitmisel tavapärast eelpool kirjeldatud tegevusi juhtuda ning tegemist on vaid hädaolukordadega. Väikesadam ning selle taristu rajatakse konkreetse projekti alusel ning tööde käigus tuleb kinni pidada kehtivatest tööohutusenõuetest. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avariid tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Rohuneeme sadam asub Harjumaal, Viimsi vallas, Rohuneeme külas, Rohuneeme sadama kinnistuga (katastritunnusega 89001:003:1166) piirneval alal Tallinna lahes. Piirkonna näol on tegemist tiheasustusalaga. Kinnistu sihtotstarve on tootmismaa. Kinnistul ja selle lähiumbruses puuduvad kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objektid. Lähima kaitstava loodusobjekti Aegna maastikukaitseala välispiir kulgeb ca 2500 m kaugusel sadamast. Vee erikasutuse võimalikus mõjupiirkonnas meres kaitstavaid loodusobjekte pole.

Rohuneeme sadam on väikesadam, mis teenindab eelkõige AS Eesti Loots laevu ja on lootsilaevade sadamaks. Sadama tehniliste andmete kohaselt on lubatava veesõiduki suurimaks pikkuseks 24 m, suurim süvis 2,5 m ja suurim laius 6,0 m. Sadama vahetus läheduses paiknevad:

- Rohuneeme väikesadam, katastritunnus 89001:003: kus ei osutata tasulisi sadamateenuseid. Viidatud sadama pidaja on Tallinna Veespordi Klubi;
- Sadama tee 16, Rohuneeme küla, elamumaa, katastritunnusega 9001:003:1951;
- Sadama tee 12, Rohuneeme küla, elamumaa, katastritunnusega 89001:003:1759;
- Sadama tee 7, Rohuneeme küla, AS-ile Eesti Loots kuuluv tootmismaa kinnistu, katastritunnusega 89001:003:1710.

Vee erikasutusloa aluseks olevaid töid tehakse vastavalt vajadusele kolmes merekanalis: Kanal 1. 59°34,73'N,24°46,96'E;59°34,41'N,24°46,53'E;
Kanal 2. 59°34,20'N,24°46,42'E;59°33,52'N,34°47,70'E;
Kanal 3. 59°33,68'N,24°47,33'E;59°33,50'N,24°46,42'E.

Keskkonnaamet on Tallinna Veespordi Klubile andnud vee erikasutusloa Rohuneeme väikesadama süvendamiseks mahus kuni 3000 m³, kehtivusega kuni aastani 2020. Kuna Rohuneeme sadama aastane süvendusmaht on maksimaalselt 1500 m³, siis ei teki piirkonnas olulist keskkonnamõju ka juhul, kui mõlemas sadamas toimuvad süvendustööd samaaegselt.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Süvendatavatest setetest olulise osa moodustavad liiv, kruus ja savi, kohati võib esineda paekivi. Setted ei sisalda jäätmeid. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud piirkonnas ja selle läheduses toimunud olulisi reostusi. Tulenevalt eeltoodust võib järeldada, et süvendatava pinnase saastetunnused pole olulised või puuduvad. Süvendamise potentsiaalne

negatiivne mõju seisneb eelkõige vahetult süvendamise ajal vette paisatavates setetes ning heljumi tekkes. Kuna süvendatava pinnase maht on väike, ühel aastal süvendatakse maksimaalselt 1500 m³ ning süvendatavad setted ei sisalda olulisel määral peeneid osi on heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse minimaalne. Veekogu süvendamisel saadav pinnas paigutatakse ümber laevakanalite kõrvale. Rohuneeme sadama piirkonnas ei ole ametlikke, tähistatud suplusrandasi, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele.

Veekogu põhjaloomastiku ja -taimestiku kahjustused võivad olla suurimad vahetult kavandatavate tööde piirkonnas. Vette paisatud heljumi mõju põhjataimestikule ja -loomastikule avaldub tõenäoliselt järgneva 2-3 aasta jooksul. Süvendus- ja täitetööde alal põhjaelustik reeglina hävib. Arvestades, et tegemist on ajaloolise sadamapiirkonnaga ning asjaoluga, et piirkonna veekogu põhjaelustik on liigivaene ei ole tekitatud kahjustused olulise mõjuga. Kuna süvendustöid planeeritakse avatud merealale võib heljum kanduda sadamapiirkonnast kaugemale sh kalade kudealadele. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalalarve, mistõttu võivad süvendustööd häirida kalu kudeperioodil. Seetõttu ei tohiks suuri heljumit tekitavaid töid teha vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini ning põhja ja ida tuultega keskmisel kiirusel üle 10 m/s.

Kavandatavaid töid on võimalik teha ujuvsüvendaja või ekskavaatori abil. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõltu süvendaja tüübist. Rohuneeme sadama süvendamine taotluses toodud mahus ei mõjuta rannikumeres pikaajaliselt väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Süvendamisega seoses kaasneb tavaliselt otsene põhjataimestiku füüsiline hävitamine, juhul kui süvendataval alal on põhjataimestik. Süvendatavas merega ühenduses olevas kanalis olulisi taimestiku elupaiku pole inventeeritud. Seetõttu ei ole vee erikasutusega seotud tööde puhul ette näha olulist mõju põhjataimestikule.

Sadama akvatooriumis, süvendataval alal, põhjaloomastiku otsesed mõõtmisandmed puuduvad, kuid üldiselt on piirkonna põhjaloomastik varieeruv. Arvestades asjaolu, et kavandatud süvendustööde maht on suhteliselt väike siis võib eeldada, et sellest lähtuv negatiivne mõju põhjaloomastikule (arvukuse ja liigilise mitmekesisuse vähenemine) on minimaalne ning avaldub peamiselt süvendustööde käigus vette sattunud heljumi kaudu, mis settides võib põhjustada teatud liikide häirimist.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 1-3 nädalat), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähikäikide piirkonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

4. Eelhindangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;

- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade peamist kudeaega (15.04–30.06) ning põhja ja ida tuultega keskmisel kiirusel üle 10 m/s;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.